

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2017. gada 7. septembrī

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneši Artūrs Kučs un Jānis Neimanis,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 135/2017),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Administratīvā procesa likuma 143. panta trešo daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. pantam.

2. Apstrīdētā norma noteic, ka persona, kurai uzlikta piespiedu nauda, 14 dienu laikā pēc lēmuma noraksta saņemšanas var lūgt tiesu, kas uzlikusi piespiedu naudu, atbrīvot to no piespiedu naudas samaksas vai samazināt tās apmēru. Tiesa iesniegumu izskata rakstveida procesā.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;

4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka par neierašanos uz tiesas sēdi ar Administratīvās rajona tiesas (datums) lēmumu Pieteikuma iesniedzējai piemērots procesuālais piespiedu līdzeklis – piespiedu nauda (summa) *euro* apmērā. Saskaņā ar apstrīdēto normu Pieteikuma iesniedzēja lūgusi tiesu atbrīvot viņu no piespiedu naudas samaksas. Administratīvā rajona tiesa ar (datums) lēmumu šo lūgumu noraidījusi.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 92. pantam un tādējādi viņa ir norādījusi uz savu Satversmē noteikto pamattiesību iespējamo aizskārumu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro un ceturto daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja tā ir izmantojusi visus vispārējos tiesību aizsardzības līdzekļus, vai arī, ja šādu līdzekļu personai nav. Turklāt šādas tiesības persona var izmantot sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās vai pamattiesību aizskāruma brīža.

Administratīvās rajona tiesas lēmums, ar kuru noraidīts Pieteikuma iesniedzējas lūgums par atbrīvošanu no piespiedu naudas, ir pieņemts un stājies spēkā (datums). Minētais lēmums nav pārsūdzams. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir izmantojusi visas

iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Tas nozīmē, ka termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai skaitāms no (datums). Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2017. gada 21. augustā. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtnās daļas pirmajā teikumā noteiktajām prasībām.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums, proti, jāpamato apstrīdētās normas neatbilstība augstāka juridiska spēka tiesību normai.

Pēc Pieteikumu iesniedzējas ieskata apstrīdētā norma nenodrošina lūguma par atbrīvošanu no piespiedu naudas samaksas taisnīgu un objektīvu izspriešanu. Tādējādi esot ierobežotas personai Satversmes 92. pantā noteiktās tiesības uz taisnīgu tiesu.

Satversmes tiesa, vērtējot līdzīga regulējuma atbilstību Satversmes 92. pantam, jau ir atzinusi, ka, ņemot vērā procesuālās sankcijas veidā uzlikta naudas soda mērķi, raksturu un likumā noteikto apmēru, Satversmes 92. pants neprasa, lai šai lietu kategorijai katrā gadījumā tiktu paredzētas pārsūdzības iespējas augstākas instances tiesā, ja pienācīgs tiesas process tiek nodrošināts tajā tiesu instancē, kura naudas sodu uzliek (*sk. Satversmes tiesas 2008. gada 5. novembra sprieduma lietā Nr. 2008-04-01 10.3. punktu*). Pieteikumā nav pamatots, ka situācijā, kad Pieteikuma iesniedzējai pēc piespiedu naudas uzlikšanas ir bijusi iespēja izteikt savu viedokli par tās pamatotību un tiesa šos Pieteikuma iesniedzējas argumentus ir vērtējusi, nav ticis nodrošināts pienācīgs tiesas process.

Lai izvērtētu kādas tiesību normas atbilstību Satversmes 92. pantam, nepieciešams noskaidrot ne tikai to, vai tiesību norma ierobežo kādas personas tiesības uz taisnīgu tiesu, bet arī to, vai šāds ierobežojums noteikts ar likumu, vai tam ir leģitīms mērķis un vai tas atbilst samērīguma principam (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2003. gada 27. jūnija sprieduma lietā Nr. 2003-04-01 secinājumu daļas 1.2. punktu un 2012. gada 20. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2011-16-01 9. punktu*). Pieteikumā šāds pamatojums nav sniegts.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 135/2017).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 3. kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kusiņš